

София, 15 април 1963 г.

Де

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Т У К

Задесен: Придаден на Ком.
със задача да се изясни в отговор
съдостави при М.С на 15.IV.63г.

И З Л О Ж Е Н И Е

М

ОТНОСНО резерватите "Долна Топчия" и "Балабана", Елховско землище, във връзка с искането на Окр.НС и Окр.комитет на БКП гр. Ямбол за изкореняване на по-голямата част от тези гори и превръщането им в работни земеделски площи и необходимостта от тяхното запазване в сегашния им вид.

Комисията в писмото си № 230 от 22 септември 1962 година до ЦК на БКП с копие до Министерския Съвет и Главно управление на горите изказа своето становище по този въпрос.

Сега, във връзка с докладната записка на специалната комисия, която след като е огледала на самото място спорните райони, определила да предложи за изключване ит обекта на горите и предаването на поземелния фонд 4000 дка от фазановия резерват/неправилно наречен в записката "развъдник" като за фазанерията остават 1530 дка. и 600 дек. от резервата за чапли, като за развъдника на чапли да останат 160 декара.

Комисията счита за необходимо да припомни следните:

Горните резервати са обявени въз основа на Указа за защита на родната природа със съответни заповеди, публикувани в "Известия". Обявяването им за защитени природни обекти е извършено и по настояване и писмени искания и изложения на Градския комитет на БКП, Градски Народен съвет и други обществени организации в гр. Елхово. Инициативата за това проявила и Народно-рибарски съюз, Българската Академия на науките и Министерството на народно здраве.

По своя характер тези резервати представляват:

1. Резервата "Долна Топчия" обхваща една площ от 5378 декара и представлява единствено запазено в цяла Европа находище на чиста раса местен колхидски фазан. Това естествено огнище може и трябва да служи за база, от което могат да бъдат вземани фазани за разселването им в други подходящи места в страната, а при достатъчно наподобяване да бъдат предмет за износ., а с това и източник на валута, още повече, че към тях се проявяват жив интерес от страна на Италия, Франция и други капиталистически страни.

2. Гората "Балабана" с площ 672 дек. представлява единствен по реда си птичи резерват, където са намерили приют и възможности за размножаване станали вече редкост не само в нашата природа различни видове чапли.

Намаляването на териториите на тези резервати с исканите площи ги пра-

ви не резервати, а "птичарници", защото при това положение значението на тези защитени природни обекти като такива с определена цел губят всякаква стойност. Не трябва да се забравя, че дивеч не се отглежда на една пеша земя, каквато се оставя в случая. Преди обявяването им бе взето под внимание екологическата същност и биологическата нужда на животните, за живота на които и бе обявена дадена територия.

Но не само това. Трябва да се има пред вид, че Ямболския окръг е един от районите в страната, който се характеризира с най-малка лесистост – горите в него заемат само 14% от територията му и то в много лошо състояние. От 600.000 дек. 260.000 подлежат на реконструкция, защото представляват от себе си девастирани, покалявели вследствие на паша гори. Шестнадесет села в окръга са съвсем лишени от гори. Горите в резерватите не са малоценни и с лоши дървестости. Голямата част от насажденията са от ясен и бряст и са развиват добре.

Не бива да се забравя и това, че оголването и обезлесяването на даден район води след себе си отмиване на плодородната почва, явяване на суховеи, пресъхване на много извори и понижаване на подпочвените води. Голите баири на Бакаджиците и оголените склонове на Сакар планина в землищата на селата Българска поляна, Хлябово и други са неми свидетели на безогледното унищожаване на горите в този район в миналото. В Ямболски окръг 28 дни от годината са с градушки и бури! Техния резултат е свличането от оголените склонове на хиляди тонове плодородна почва, спорояване на работните земи и нанасяне щети на селското стопанство. Изсичането на горите рязко влошава режима на реките и условията на местния климат.

Горите са такива природни комплекси, които смягчават климата на даден район, увеличават атмосферната влага и покачват нивото на подпочвените води, както и съдействуват за изравняването на температурната разлика през зимата и лятото. Освен това тези гори представляват за развиващия се град Елхово един зеленителен хигиенен пояс, от който не бива да се лишават жителите на този град.

Не бива да се забравя и научното разбиране и санитарно-хигиенното и балнеологично значение на горите – прочистватели на въздуха – филтър за праха и други механически примеси.

Искането на Окр.народен съвет гр.Ямбол ние разглеждаме като случай, който има за цел да задоволи един тесен ведомствен интерес. Трябва да се замислим до какви росдействия може да доведе едно такова мероприятие.

Сега е вече ясно, за съжаление не на всички, че не може да се използват природните богатства, като се вземат под внимание само изискванията на деня. Налага се да се гледа в бъдещето, в противен случай резултатът съвсем не е такъв, какъвто се очаква и теоретически се прдвижда.

Не трябва да се забравя, че освен научното и друго значение на резерватите, една от важните цели е да се запазят за дълги/"вечни"/ времена типични

тични участъци от природата на даден район, да се запазят те като народно национално богатство и те с цел не само нашето, но и следващите поколения да видят естествено състояние тези уникатни природни кътъве от родната природа, каквите няма никъде другаде по света.

Ние строим комунистическо общество и не трябва да осигуряваме само нуждите на деня, но да мислим и за утре, с оглед да предадем природните ресурси в подобрене състояние, както казва Карл Маркс. Когато ние говорим за защита на природата, ние имаме пред вид цялата географска среда на човека, една част от която може да се измери с метър и да се оцени в левове, но другата не подлежи на подобна оценка, това обаче не я прави по-малко важна.

Ние не и вярваме да подхождаме към някои неща само с оценка в левове, килограми или кубометри. Например ние не оценяваме да кажем старинната църква Св. София с оглед на количеството милиони тухри, от които може да се построи един жилищен блок и не я рушим за тази цел. Ние не оценяваме уздените у нас вековни дървета по количеството дървесина, което може да се получи от тях или не разглеждаме защитената местност Побитите камъни като удобна кариера за добиване на камъни, а като природни ценности. Към тези неща ние подхождаме вече с друго мериле – те са станали вече фактор на духовната култура на целия народ.

Осъществяването на мерките по защита на природата целят да се изземе част от природните ресурси от експлоатацията или да се ограничи тяхното използване. Такива ограничения, които се провеждат върху сравнително малки територии / в нашия случай се касае само до 0.17% от цялата работна площ на Ямболски окръг /, не са пречка по пътя на икономическото развитие на дадения район; те ще служат едновременно за целите на задоволяване на културните и естетически нужди, на изискванията на здравеопазването и на науката.

Още Ленин ѝ учил да се отнасяме непримирамо към тези, с които прикривайки се с решаването на тясно практическите задачи, нанасят щети на природата. Той високо ценеше значението на горските насаждения за народното стопанство и за живота на градското население. Той беше инициатор на специален декрет за опазване на крайградските гори край Москва. Този декрет послужи после за основа за постановлението "За опазване на зелените площи / градини, паркове, крайградски гори и други зелени насаждения /", който бе насочен за опазване и разширение на зелените насаждения в градовете, селищата и тяхните околности.

През 1919 година бе обнародвана Циркуляр на Централния горски отдел на Наркомзема. В него се посочваше, че има такива горски масиви, изсичането на които и при тогавашни условия би било нецелесъобразно. Към такива гори се отнасяха площите на бъдещите национални паркове и паметници на природата. На Губернските горски организации се поставяше задача да съобщат "предположения за обособяване и обявяване на национални паркове и държавни резервати. Задачата беше особено трудна, тъй като всичко това се провежда

даше по време на жесток топливен глад, когато беше обнародвано циркулярно писмо на ЦК на РКП/б/ "На борба с топливната криза"

Много може да се говори за великия Ленин и отношението му към опазването и защита на природата, но и от казаното е ясно, как задълбочено, с каква любов и държавна предвидливост е решавал той тези въпроси!

Не можем да не отбележим, че и в Програмата на ХХII Конгрес на КПСС съответния отдел се допълни със специална точка за защита на природата, за правилното използване на природните богатства

Трябва да се има пред вид още и това, че в съгласие с Рекомендацията по опазването на красотата и харктера на пейзажите и местностите, приета на Генералната Конференция на ООН за образование, наука и култура на 12 сесия състояла се през декември 1962 година в Париж, всички държави-членки на ООН се задължават да спазват залегналите в тази рекомендация положения. България поема задължения в тази област и във връзка с Хартата за живота в дивата природа, която предстои да бъде приета от ООН и по който въпрос България даде положителния си отговор.

Сведенията да нашите резервати са представени в ООН и са достояние на всички държави-членки на тази организация и на Международния Съюз за защита на природата и на нейните ресурси.

Съгласно тези документи България се задължава да пази на територията си в всички застрашени от унищожаване животински и растителни видове и харктерни природни ландшафти. Колхидският фазан и лонгозната гора във вътрешността на страната са един от тези обекти.

Представете си ка во бихме могли да обясним, ако тази година или доколи христигне делегация от учени от СССР, Полша, Англия или друга някоа страна за изучаване последното находище на колхидския фазан и ние им каже - ние резорахме и унищожихме резервата?

Нека не се забравя, че ние сме освен земеделска и културна страна и когато Ямболският фонд представлява само 2% от цялата територия на окръга, тези два процента имат право на съществуване, независимо от добивите, които се планират да се получат от тази земя.

Трябва да се отбележи, че ако се тръгне по този път само на моментната сметка, нямат право на съществуване според някои всички резервати и други защитени природни обекти, защото ако територията на един резерват е подходяща за работна земя, на друг тя е подходяща за пасище, на трети за гора за стопанска експлоатация и по реда на тази логика не би останал нито един от тези обекти, които са гордост за нашата страна и само говорят за нейната висока култура.

Прецентите, които представляват защитени те природни обекти в Ямболския окръг са съвсем незначителни - едва 0.17%

Указалза защита на родната природа и Правилника за приложението му са правителствени документи, които целят да бъдат запазени от унищожение всички онези кътове от родната природа, които представляват интерес за науката, за развитието на стопански туризъм и за народното стопанство.

При решаването на тези въпроси трябва да подхождаме внимателно и без увлечение и да не се ръководим от миментни интереси а от трайните интереси на нареда взети като цяло. Защото лесно е и то много лесно да се унищожи една гора, да се затрие един резерват, но да се създаде резерват или хубава естествена топка е трудно дяло и често пъти невъзможно. Защото резервата представлява съобщество, което се е изграждало векове наред, и веднаж разрушено, то не може да се създаде.

В съгласие с приведените положения и изводи Комисията не може да се съгласи исканите гори да бъдат предадени на земеделния фонд с цел да станат обработвани площи за засиване на земеделски култури. Ямболският окръг е богат със земя и при прави и използвани на наличната такава, като се прилагат съвремени агротехнически и мелиоративни методи, ще може да се получи заплануваното количество продукция от зърнени и други земеделски култури.

Не можем да не изсътнем и това, че в Ямболския окръг миналата година са били изключени от земеделския фонд 44.000 дка гори, а усвоени са до сега само 18.000 дка.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Г. Паспалев

/чл.кор. Г. Паспалев/

Г. Марков

/д-р Г. Марков/